ἡ ἐπάλξεις ἔχουν γκρεμιστεῖ. Στὸ συνοικισμὸ τοῦ Ρεμκούρ, οἱ Ἱσπανοὶ ἔχουν γκρεμίσει ὅλα τὰ τείχη. Τέλος, στὸ μέρος τοῦ προαστείου Ἴλ, ὅπως ξέρετε, κύριε ναύαρχε, οἱ ἐχθροὶ ἔχουν κυριεύσει ὅλες τὶς τάφρους μας.

Πρὶν ἀκόμα τελειώσει τὰ λόγια του ὁ μηχανικός, οἱ ψίθυροι τῶν συγκεντρωμένων ξανάρχισαν καὶ μολονότι δὲν τολμοῦσε κανεὶς νὰ διατυπώσῃ δυνατὰ τὴ γνώμη του, ὅλοι σιγομουρμούριζαν μεταξύ τους :

— Τὸ καλύτερο ποὺ ἔχουμε νὰ κάνουμε, εἶνε νὰ παραδοθοῦμε....

Ἔξαφνα ὅμως μιὰ φωνή, σὰν κεραυνός, ἀκούστηκε :

— Σιωπή !...

Καὶ πραγματικὰ σώπασαν ἀμέσως ὅλοι, γιατὶ αὐτὸς ποὺ μιλοῦσε τόσο δυνατὰ καὶ τόσο σοβαρά, ἦταν ὁ Ζὰν Πεκουᾶ, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Συντεχνίας τῶν Ὑφαντῶν, ἕνας πολίτης ποὺ ὅλοι τὸν ἐκτιμοῦσαν, τὸν ἀγαποῦσαν καὶ τὸν φοβόντουσαν κάπως.

Ὁ Ζὰν Πεκουᾶ ἐλάτρευε τὸ Σαὶν Κεντέν, ζοῦσε γι' αὐτὸ καὶ θὰ πέθαινε γι' αὐτό, ἐν ἀνάγκῃ. Γιὰ τὸν τίμιο ὑφαντή, δὲν ὑπῆρχε τίποτε ἄλλο στὸν κόσμο ἀπὸ τὴ Γαλλία καὶ τὸ Σαὶν Κεντέν.

— Ναί, σιωπή ! ξαναεῖπε, καὶ δῶστε μου, καλοί μου συμπατριῶται καὶ ἀγαπητοὶ φίλοι, μιᾶς στιγμῆς προσοχή. Ὁ κ. Λῶξφορντ εἶπε πρὸ ὀλίγου, ὅτι δὲν μποροῦμε πειὰ ν' ἀντισταθοῦμε. Μὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀντισταθοῦμε. Ἂς ἀντισταθοῦμε λοιπὸν καὶ ἂς πεθάνουμε. Ἀφοῦ τὰ τείχη καταρρέουν, ἂς σχηματίσουμε τείχη μὲ τὰ πτώματά μας ! Ἂς κερδίσουμε μιᾶς βδομάδας καιρό, δυὸ ἡμερῶν, μιᾶς ὥρας μὲ τὸ αἷμα μας. Ἀπὸ τὸ Σαὶν Κεντὲν ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τῆς Γαλλίας. Ἂς πεθάνουμε λοιπὸν γι' αὐτή...

Καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ναύαρχο Κολινύ, πρόσθεσε :

— Λοιπόν, κύριε ναύαρχε, ἐσεῖς ποὺ ἔχετε ὅλη τὴν εὐθύνη, διατάξετέ μας νὰ πεθάνουμε !...

Ἔπειτα ἀπὸ τὰ ἐπίσημα αὐτὰ λόγια τοῦ ὑφαντῆ, ὅλοι χαμήλωσαν τὰ κεφάλια τους.

— Καταλαβαίνω ἀπὸ τὴ σιωπή σας, φίλοι καὶ ἀδελφοί, ξαναπε ὁ Ζὰν Πεκουᾶ, ὅτι μὲ καταλάβατε κι' ὅτι ἐπιδοκιμάζετε. Ζήτω λοιπὸν ἡ Γαλλία !

— Ζήτω ἡ Γαλλία ! ἐπανέλαβαν μερικοὶ ἀπ' τοὺς συγκεντρωμένους μὲ φωνὴ πένθιμη καὶ ξεψυχισμένη.

Τότε ὁ ναύαρχος Κολινὺ σηκώθηκε ὄρθιος καὶ εἶπε ταραγμένος :

— Ὄχι ! Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ! Ἡ θυσία θὰ ἦταν ἀνωφελής. Ἐγὼ ποὺ ἔχω τὴν εὐθύνη, δὲν μπορῶ νὰ θυσιάσω τὸν πληθυσμὸ μιᾶς ὁλόκληρης πόλεως, χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα. Ὄχι ! Ὄχι ! Ἡ εὐθύνη μου θὰ ἦταν τρομερή.

Ἔξαφνα τότε μιὰ φωνὴ δυνατὴ τὸν διέκοψε :

— Ὥστε σκέπτεσθε νὰ παραδώσετε τὴν πόλι, κύριε ναύαρχε ;

XXVII

Ο ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΤΟ ΕΡΓΟΝ !

— Ποιὸς τολμᾶ καὶ μὲ διακόπτει ἔτσι; ρώτησε ὁ Κολινὺ κατσουφιάζοντας.

— Ἐγώ, ἀπάντησε προχωρῶντας πρὸς τὸ μέρος του ἕνας νέος ποὺ φοροῦσε κοστοῦμι χωρικοῦ τῶν περιχώρων τοῦ Σαὶν Κεντέν.

— Ἕνας χωρικός ! εἶπε ὁ ναύαρχος.

— Ὄχι ! τὸν διέκοψε ὁ ἄγνωστος. Δὲν εἶμαι χωρικός. Εἶμαι ὁ ὑποκόμης ντ' Ἐξμές, λοχαγὸς τῆς Φρουρᾶς τοῦ βασιλέως, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἔρχομαι...

— Ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως ! εἶπαν ὅλοι οἱ συγκεντρωμένοι.

— Ναί, ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως ! ἐπανέλαβε ὁ Γαβριήλ. Καθὼς βλέπετε, ὁ κύριός μας δὲν ἐγκατέλειψε τοὺς γενναίους κατοίκους τοῦ Σαὶν Κεντὲν καὶ τοὺς συλλογίζεται πάντοτε. Ἔφτασα μεταμφιεσμένος σὲ χωρικὸ πρὸ τριῶν ὡρῶν καὶ κατὰ τὶς τρεῖς αὐτὲς ὧρες εἶδα τὰ τείχη σας καὶ ἄκουσα τὶς συζητήσεις σας. Μὰ ἐπιτρέψατέ μου, νὰ σᾶς πῶ, ὅτι αὐτὰ ποὺ εἶδα δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς αὐτὰ ποὺ ἄκουσα. Γιατὶ τάχα ἐπικρατεῖ ἐδῶ μέσα τόση ἀπογοήτευσις, μιὰ ἀπογοήτευσις, ποὺ ταιριάζει μόνο στὶς γυναῖκες ; Γιατὶ χάσατε ὅλοι σας κάθε ἐλπίδα καὶ κυριευθήκατε ἀπὸ πανικό ; Σηκῶστε τὰ κεφάλια σας, ὁρμήστε ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἂν εἶνε ἀδύνατο νὰ τὸν νικήσετε, φροντίστε ὥστε ἡ καταστροφή σας νὰ εἶνε πιὸ ἔνδοξη ἀπὸ ἕνα θρίαμβο. Ἔρχομαι ἀπὸ τὰ τείχη καὶ σᾶς λέω, ὅτι μπορεῖτε ν' ἀντισταθῆτε δεκαπέντε μέρες ἀκόμα, ἐνῶ ὁ βασιλεὺς δὲν σᾶς ζητάει παρὰ μιὰ βδομάδα ἀμύνης, γιὰ νὰ σωθῇ ἡ Γαλλία. Σ' ὅ,τι ἄκουσα πρὸ ὀλίγου ἐδῶ μέσα, θ' ἀπαντήσω μὲ δυὸ λέξεις, γιὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω, ὅτι δὲν εἶνε σωστὸ ν' ἀπελπίζεστε....

Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ πρόκριτοι εἶχαν συγκεντρωθεῖ τώρα γύρω ἀπ' τὸ Γαβριὴλ καὶ τὰ λόγια του τοὺς εἶχαν προκαλέσει ἐντύπωσι ἀνάλογη πρὸς αὐτὴ ποὺ ἐπεδίωκε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ ΚΑΙ Ο... ΔΙΑΒΟΛΟΣ

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ξεβίδωνε τὰ μέλη του σὰν νάταν ἀνδρείκελο. Ὁ τρέμος τοῦ ξενοδόχου. «Ξεβίδωσέ μου τὸ... κεφάλι !...». Ὁ ξενοδόχος τὸ βάζει στὰ πόδια. Ποιὸς ἦταν ὁ τρομερὸς διαβολάνθρωπος. Ἕνας ἐπικὸς πολεμιστής. Οἱ ἡρωϊσμοὶ τοῦ Ζοζὲ ντὲ Ραντζώ. Ἀπ' τὰ πεδία τῶν μαχῶν στὴ Βαστίλη. Ἕνας πεζὸς καὶ οἰκτρὸς θάνατος, κ.λ.π.

Ἕνα βράδυ τοῦ 1647, δυὸ ἱππεῖς, οἱ ὁποῖοι φαινόντουσαν ὅτι ἐρχόντουσαν ἀπὸ πολὺ μακριά, ἐσταμάτησαν στὸ Ρομπουγιὲ τῆς Γαλλίας, μπροστὰ στὸ ξενοδοχεῖο «Τὸ Ἐστεμμένο Παγώνι». Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς εἶχε πολεμικώτατη ὄψι καὶ φαινόταν πρόσωπο σημαντικό. Ὁ ἄλλος ἔμοιαζε σὰν ὑπηρέτης του ἢ ἱπποκόμος του.

Ὁ ξενοδόχος τοὺς ὑποδέχτηκε μὲ μεγάλη εὐγένεια, ὡδήγησε τ' ἄλογα στὸ σταῦλο κι' ἔπειτα τοὺς ἑτοίμασε πλουσιώτατο δεῖπνο. Οἱ ταξειδιῶτες τὸν συνεχάρησαν γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ μαγειρική του, κι' ἐπειδὴ ἦταν πολὺ ἀργά, τὸν παρακάλεσαν νὰ τοὺς ἑτοιμάσῃ ἕνα δωμάτιο νὰ κοιμηθοῦν.

Ὁ ξενοδόχος προθυμοποιήθηκε νὰ τοὺς παραχωρήσῃ τὸ καλύτερο δωμάτιό του.

Στὸ τζάκι ἔκαιγε δυνατὴ φωτιά. Καὶ ἐνῶ ὁ ξενοδόχος, γιὰ νὰ τοὺς περιποιηθῇ περισσότερο, ἔβαζε κι' ἄλλα ξύλα στὴ φωτιά, ὁ εὐγενὴς εἶπε στὸν ἱπποκόμο του :

— Ἰουστῖνε, πάρε, σὲ παρακαλῶ, τὸ ἕνα μου μάτι καὶ βάλτο μέσα σ' ἕνα ποτήρι μὲ νερὸ ὥς αὔριο τὸ πρωί !

Ὁ ξενοδόχος, ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἔμεινε σαστισμένος. Ἡ σαστισμάρα του δὲ μεγάλωσε, ὅταν γυρίζοντας, εἶδε τὸν ξένο του νὰ χώνῃ τὰ δυό του δάχτυλα καὶ νὰ βγάζῃ πραγματικῶς τὸ ἀριστερό του μάτι.

Κατόπιν, ὁ ξένος κάθησε σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ εἶπε τοῦ ἱπποκόμου του :

— Βγάλε μου τώρα τὸ πόδι μου, γιατὶ μ' ἔκανε νὰ πονέσω πολὺ σήμερα.

Κατάπληκτος καὶ πάλι ὁ ξενοδόχος, εἶδε τὸν ὑπηρέτη νὰ βγάζῃ πράγματι τὸ ἕνα πόδι τοῦ κυρίου του καὶ νὰ τὸ ἀκουμπάῃ σὲ μιὰ γωνία.

— Τώρα, εἶπε πάλι ὁ ξένος, βγάλε μου τὸ ἕνα μου χέρι γιὰ νὰ κοιμηθῶ πιὸ ἀναπαυτικά !

Ὁ ξενοδόχος ἄνοιξε διάπλατα τὰ μάτια του καὶ εἶδε τὸν ἱπποκόμο νὰ βγάζῃ τὸ ἀριστερὸ χέρι τοῦ κυρίου του καὶ νὰ τὸ τοποθετῇ κοντὰ στὸ βγαλμένο πόδι.

Στὸ μεταξὺ αὐτό, ὁ ξένος εἶχε ἀντιληφθεῖ τὴ μεγάλη σαστισμάρα τοῦ ἀφελοῦς ξενοδόχου. Θέλοντας λοιπὸν νὰ διασκεδάσῃ μαζύ του, γύρισε καὶ εἶπε στὸν ἱπποκόμο του :

— Τώρα, ἐπειδὴ μ' ἔχει πιάσει φοβερὸς πονοκέφαλος, κάνε μου τὴ χάρι νὰ μοῦ ξεβιδώσῃς τὸ κεφάλι μου !

Μόλις ἄκουσε τὰ τρομερὰ αὐτὰ λόγια ὁ ξενοδόχος, βέβαιος πιὰ πὼς ἔχει νὰ κάνῃ μὲ τὸν ἴδιο τὸ διάβολο, τόβαλε στὰ πόδια καταρρομαγμένος, κοπρακυλῶντας στὲ σκαλοπάτια καὶ ξεφωνίζοντας ἐξορκισμούς. Οἱ ταξειδιῶτες εἶχαν ξεκαρδιστεῖ στὰ γέλια κι' εἶδαν κι' ἔπαθαν κατόπιν γιὰ νὰ τὸν καθησυχάσουν καὶ νὰ τὸν πείσουν πὼς δὲν εἶνε.... φάντασμα !

Ὡστόσο, ὁ παράδοξος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶχε ψεύτικο μάτι, ψεύτικο χέρι καὶ ψεύτικο πόδι, ἦταν ἁπλούστατα ὁ Γάλλος στρατάρχης Ζοζὲ ντὲ Ραντζώ.

Ὁ στρατάρχης αὐτὸς ἦταν ἀληθινὸς ἥρως. Πολεμιστὴς ἐξ ἐπαγγέλματος, εἶχε ἐν πρώτοις ὑπηρετήσει τὸν βασιλέα τῆς Σουηδίας. Κατὰ τὸ 1625 προσελήφθη στὴ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τῆς Γαλλίας. Κατὰ τὴν πολιορκία τῆς Ραβένης ἐθριάμβευσε, πολεμήσας ἡρωϊκότατα. Ἀπέκτησε δὲ ἔτσι τὴ στραταρχικὴ ράβδο.

Προηγουμένως, κατὰ τὴν πολιορκία τῆς Ντόλ, εἶχε χάσει τὸ ἕνα του μάτι καὶ τὸ ἕνα του αὐτί. Κατὰ τὴν ἱστορικὴ δὲ μάχη τοῦ Ἀλλὰς ἔχασε τὸ ἕνα του χέρι καὶ τὸ ἕνα του πόδι, τὰ ὁποῖα ἀντικατέστησε, ὅπως καὶ τὸ μάτι του, μὲ ψεύτικα. Τέλος, κατὰ τὴ μάχη τοῦ Ἀννεκούρ, πολεμῶντας στὴν πρώτη γραμμή, εἶχε τραυματισθεῖ τέσσερες φορὲς σὲ διάφορα μέρη τοῦ σώματός του.

Στὸν ἡρωϊκὸ αὐτὸ στρατάρχη ποὺ φαινόταν προωρισμένος νὰ πεθάνῃ ἐνδόξως ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἡ μοῖρα ἐπεφύλαττε διαφορετικὸ θάνατο. Κατὰ τὶς πρῶτες ταραχὲς τῆς Σφενδόνης, ὁ τότε ὑπουργὸς Μαζαρίνος, τὸν θεώρησε ὕποπτο καὶ τὸν φυλάκισε στὴ Βαστίλλη. Ὕστερ' ἀπὸ λίγους μῆνες ὅμως, ἀναγνωρίστηκε ἡ ἀθωότης του κι' ὁ ἔνδοξος στρατάρχης, ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερία του. Στὴ φυλακὴ ὅμως εἶχε προσβληθεῖ ἀπὸ ὑδροπικία καὶ ὕστερ' ἀπὸ ἕνα χρόνο πέθανε ἀπ' τὴν ἀσθένεια αὐτή.